



Δελτίο Τύπου

Λουξεμβούργο, 21 Ιουνίου 2021

Οι γεωργικές δαπάνες της ΕΕ δεν έχουν συμβάλει σε μια φιλικότερη προς το κλίμα γεωργία

Σύμφωνα με νέα έκθεση του Ευρωπαϊκού Ελεγκτικού Συνεδρίου (ΕΕΣ), η χρηματοδότηση στο πλαίσιο της ενωσιακής γεωργικής πολιτικής που προορίζεται για τη δράση για το κλίμα δεν έχει συντελέσει στη μείωση των εκπομπών αερίων θερμοκηπίου από γεωργικές δραστηριότητες. Μολονότι πάνω από το ένα τέταρτο του συνόλου των γεωργικών δαπανών της περιόδου 2014-2020 –περισσότερα από 100 δισεκατομμύρια ευρώ– διατέθηκε για την αντιμετώπιση της κλιματικής αλλαγής, οι εκπομπές αερίων του θερμοκηπίου γεωργικής προέλευσης δεν έχουν παρουσιάσει μείωση από το 2010. Αυτό οφείλεται, αφενός, στο γεγονός ότι τα περισσότερα μέτρα που λαμβάνουν στήριξη στο πλαίσιο της κοινής γεωργικής πολιτικής (ΚΓΠ) έχουν περιορισμένες προοπτικές μετριασμού της κλιματικής αλλαγής και, αφετέρου, στο ότι η ΚΓΠ δεν κινητροδοτεί τη χρήση αποτελεσματικών πρακτικών με θετικό πρόσημο για το κλίμα.

«Ο ρόλος της ΕΕ στον μετριασμό του αντικτύπου του γεωργικού τομέα στην κλιματική αλλαγή είναι καθοριστικός, καθώς τον θεσπίζει περιβαλλοντικά πρότυπα και συγχρηματοδοτεί το μεγαλύτερο μέρος των δαπανών των κρατών μελών στον τομέα αυτό», δήλωσε ο Viorel Ștefan, Μέλος του Ευρωπαϊκού Ελεγκτικού Συνεδρίου και αρμόδιος για την έκθεση. «Αναμένουμε ότι οι διαπιστώσεις μας θα αποδειχθούν χρήσιμες στο πλαίσιο του στόχου της ΕΕ να καταστεί κλιματικά ουδέτερη έως το 2050. Η νέα κοινή γεωργική πολιτική θα πρέπει να εστιάζει περισσότερο στη μείωση των γεωργικών εκπομπών, καθώς και να ενισχύσει την υποχρέωση λογοδοσίας και τη διαφάνεια, όσον αφορά τη συμβολή της στον μετριασμό της κλιματικής αλλαγής».

Οι ελεγκτές εξέτασαν κατά πόσο μέσω της ΚΓΠ της περιόδου 2014-2020 στηρίχθηκαν πρακτικές μετριασμού της κλιματικής αλλαγής που είχαν προοπτικές να μειώσουν τις εκπομπές αερίων θερμοκηπίου από τρεις βασικές πηγές: την κτηνοτροφία, τα χημικά λιπάσματα και την κοπριά, και τη χρήση γης (καλλιεργήσιμες και χορτολιβαδικές εκτάσεις). Εξέτασαν επίσης κατά πόσον η ΚΓΠ

Σκοπός του παρόντος δελτίου Τύπου είναι η παρουσίαση των κύριων μηνυμάτων της ειδικής έκθεσης του Ευρωπαϊκού Ελεγκτικού Συνεδρίου. Το πλήρες κείμενο της έκθεσης διατίθεται στον ιστότοπο eca.europa.eu.

ECA Press

12, rue Alcide De Gasperi – L-1615 Luxembourg

E: press@eca.europa.eu @EUAuditors eca.europa.eu

κινητροδότησε, κατά την ίδια περίοδο, σε μεγαλύτερο βαθμό την υιοθέτηση αποτελεσματικών πρακτικών μετριασμού σε σύγκριση με την περίοδο 2007-2013.

Οι εκπομπές από την κτηνοτροφία αντιπροσωπεύουν περίπου το ήμισυ των εκπομπών του γεωργικού τομέα και παραμένουν αμείωτες από το 2010. Οι εκπομπές αυτές συνδέονται άμεσα με το μέγεθος του κτηνοτροφικού τομέα και τα βοοειδή ευθύνονται για τα δύο τρίτα αυτών. Το μερίδιο των εκπομπών που αποδίδεται στην κτηνοτροφία αυξάνεται περαιτέρω αν ληφθούν υπόψη οι εκπομπές από την παραγωγή ζωοτροφών (περιλαμβανομένων των εισαγωγών). Ωστόσο, η ΚΓΠ δεν επιδιώκει να θέσει όρια στον πληθυσμό του ζωικού κεφαλαίου, ούτε προσφέρει κίνητρα για τη μείωσή του. Στα μέτρα της ΚΓΠ για τη στήριξη της αγοράς περιλαμβάνεται η προώθηση της κατανάλωσης ζωικών προϊόντων, η οποία δεν έχει μειωθεί από το 2014. Αυτό συμβάλει στη διατήρηση των επιπέδων των εκπομπών αερίων θερμοκηπίου και όχι στη μείωσή τους.

Οι εκπομπές από χημικά λιπάσματα και κοπριά, που αντιπροσωπεύουν σχεδόν το ένα τρίτο των γεωργικών εκπομπών, αυξήθηκαν μεταξύ 2010 και 2018. Η ΚΓΠ στηρίζει πρακτικές που μπορούν να συμβάλουν στη μείωση της χρήσης λιπασμάτων, όπως η βιολογική γεωργία και η καλλιέργεια οσπριοειδών. Ωστόσο, σύμφωνα με τους ελεγκτές, ο αντίκτυπος των πρακτικών αυτών στις εκπομπές αερίων θερμοκηπίου δεν προκύπτει με σαφήνεια. Αντ' αυτού, πρακτικές με αποδεδειγμένα μεγαλύτερη αποτελεσματικότητα, όπως οι μέθοδοι γεωργίας ακριβείας βάσει των οποίων οι εφαρμογές λιπασμάτων αντιστοιχούν στις ανάγκες των διαφόρων καλλιεργειών, έλαβαν περιορισμένη χρηματοδότηση.

Η ΚΓΠ στηρίζει πρακτικές με αρνητικό αντίκτυπο στο κλίμα, παραδείγματος χάριν καταβάλλοντας ενισχύσεις σε γεωργούς που καλλιεργούν αποστραγγισμένους τυρφώνες, οι οποίοι αντιπροσωπεύουν λιγότερο από το 2 % των γεωργικών εκτάσεων της ΕΕ, αλλά ευθύνονται για το 20 % των εκπομπών αερίων θερμοκηπίου στην ΕΕ από τον γεωργικό τομέα. Για την αποκατάσταση αυτών των τυρφώνων θα μπορούσαν να είχαν χρησιμοποιηθεί κονδύλια για την αγροτική ανάπτυξη, κάτι που στην πράξη έγινε σπανίως. Η στήριξη της ΚΓΠ για μέτρα παγίδευσης άνθρακα, όπως η δάσωση, η γεωργοδασοκομία και η μετατροπή αρόσιμων εκτάσεων σε χορτολιβαδικές, δεν αυξήθηκε σε σύγκριση με την περίοδο 2007-2013. Επί του παρόντος, το δίκαιο της ΕΕ δεν εφαρμόζει την αρχή «ο ρυπαίνων πληρώνει» στις εκπομπές αερίων θερμοκηπίου γεωργικής προέλευσης.

Τέλος, οι ελεγκτές επισημαίνουν ότι, παρά τις αυξημένες φιλοδοξίες της ΕΕ σχετικά με το κλίμα, οι κανόνες πολλαπλής συμμόρφωσης και τα μέτρα αγροτικής ανάπτυξης τροποποιήθηκαν ελάχιστα σε σύγκριση με την προηγούμενη περίοδο. Παρότι το καθεστώς οικολογικού προσανατολισμού προοριζόταν να ενισχύσει τις περιβαλλοντικές επιδόσεις της ΚΓΠ, δεν κινητροδότησε τους γεωργούς να υιοθετήσουν αποτελεσματικά μέτρα, φιλικά προς το κλίμα, και ο αντίκτυπός του στο κλίμα είναι αμελητέος.

Γενικές πληροφορίες

Στην παραγωγή τροφίμων καταλογίζεται το 26 % των παγκόσμιων εκπομπών αερίων θερμοκηπίου. Η γεωργία, και ιδίως η κτηνοτροφία, ευθύνεται για το μεγαλύτερο μερίδιο των εκπομπών αυτών.

Η κοινή γεωργική πολιτική της ΕΕ για την περίοδο 2021-2027, με χρηματοδότηση που θα κυμαίνεται κοντά στα 387 δισεκατομμύρια ευρώ, βρίσκεται επί του παρόντος στο στάδιο των διαπραγματεύσεων στην ΕΕ. Αφού συμφωνηθούν οι νέοι κανόνες, τα κράτη μέλη θα κληθούν να τους εφαρμόσουν μέσω των «στρατηγικών σχεδίων για την ΚΓΠ» που θα καταρτιστούν σε εθνικό επίπεδο και θα παρακολουθούνται από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή. Βάσει των κείμενων κανόνων,

εναπόκειται σε κάθε κράτος μέλος να αποφασίζει αν ο γεωργικός τομέας του θα συμβάλει ή όχι στη μείωση των γεωργικών εκπομπών.

Η ειδική έκθεση 16/2021, με τίτλο «Οι εκπομπές γεωργικής προέλευσης παραμένουν αμείωτες, μολονότι το ήμισυ των δαπανών της ΕΕ για το κλίμα συνδέεται με τη γεωργία» είναι διαθέσιμη στον ιστότοπο του ΕΕΣ (eca.europa.eu).

Επικοινωνία με τον Τύπο

Γραφείο Τύπου του ΕΕΣ: press@eca.europa.eu

- Claudia Spiti: claudia.spiti@eca.europa.eu - κιν.: (+352) 691 553 547
- Vincent Bourgeois: vincent.bourgeois@eca.europa.eu - κιν.: (+352) 691 551 502